

تغییرات مرفولوژی شهری

(مطالعه موردی شهر رشت در ایران)*

دکتر نورالدین عظیمی - عضو هیئت علمی گروه شهرسازی، دانشکده معماری و هنر دانشگاه گیلان

دریافت مقاله: ۸۴/۱/۱۷

تأیید نهایی: ۸۴/۱۰/۲۶

چکیده

به دلیل تحولات اجتماعی، اقتصادی و تکنولوژیکی سال های اخیر، شهرهای ایران تغییرات قابل توجهی را در ساختار فضایی خود شاهد بوده اند. مقاله حاضر با بررسی تغییرات مهم ساختار شهری در رشت، تلاش می کند تا عوامل مؤثر دخیل در این رابطه و اثرات کلی آن بر زندگی شهری را مورد مطالعه قرار دهد. داده های اصلی مورد استفاده در این مقاله عمدتاً از مطالعات موردی مختلف و مشاهدات مؤلف در جریان پنج سال گذشته بر روی شهر بدست آمده است. طی سه دهه شهر رشت به عنوان بزرگترین مرکز شهری در حاشیه جنوبی دریای خزر شاهد تغییرات قابل توجه در ساختار شهری بوده است. این تغییرات هم شامل قسمت های قدیمی شهر و هم در برگیرنده محلات نوساز شهر بوده است. در این مقاله با استفاده از روش توصیفی تحلیلی، مهم ترین ویژگی های ساختار شهری رشت طی چند دهه گذشته مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد. تغییرات شبکه های ارتباطی از طریق تعریض و گشودن محورهای جدید در بخش مرکزی و تبدیل شبکه خیابانی بی نظم و اشفته گذشته به شبکه نیمه شعاعی، جایگزینی ساختمان های تک واحدی با ساختمان های چند طبقه، تغییرات الگوی معماری ساختمان ها، ساخت مجتمع های مسکونی در داخل و پیرامون شهر و رشد زیاد ساختمان سازی از موارد مهم تغییرات ساختار شهری در رشت محسوب می شوند. در این مقاله همچنین تشدید جدایی گزینی گروه های اجتماعی هم زمان با افزایش شکاف طبقاتی در محلات شهری بر پایه درآمدهای اقتصادی آنها مورد بررسی قرار می گیرد.

واژگان کلیدی: تغییرات شهری، مرفولوژی شهری، ساختار فضایی، توسعه شهری، رشت.

* اصل مقاله به زبان انگلیسی است. لطفاً به صفحه (۱۳) از بخش انگلیسی مجله رجوع شود.